

# ***KVALITETSREDOVISNING*** **LÄSÅRET 2007-2008**

för

**Förskola**

**Kommundel**

**Fristad**

**Borås stad**

Kvalitetsredovisning i  
förskolan görs utifrån  
Läroplanen Lpfö 98 och  
de Allmänna råden  
för Kvalitet i förskolan.

”Utgångspunkten för kvalitetsarbetet är det vardagsnära arbetet i förskolan. Att vara delaktig i och ha kompetens för utvärdering och bedömning av förbättringsåtgärder är därför en angelägenhet för all personal i förskolan”

(Skolverkets allmänna råd Kvalitet i förskolan, s 43)

## **Innehåll**

### *1. Förutsättningar förskolan*

- 1.1 Kvalitetsarbetet process
- 1.2 Ledning
- 1.3 Personaltätet och gruppsammansättning
- 1.4 Andel förskollärare
- 1.5 Sjukfrånvaro
- 1.6 Personalomsättning
- 1.7 Tillsvidareanställda
- 1.9 Närvarostatistik
- 1.11 Kompetensutveckling
- 1.12 Lokaler och utemiljö
- 1.13 Upptagningsområdets sociala karaktär

### *2. Arbetet i verksamheten -Förskolan*

- 2.1 Normer och värden
- 2.2 Utveckling och lärande
- 2.3 Barns inflytande
- 2.4 Förskola och hem
- 2.5 Övergångar
- 2.6 Övrigt

### *3. Analys*

- 3.1 Analys av möjligheterna att bedriva pedagogisk verksamhet i enlighet med läroplanen och nå de nationella målen med hänsyn till förutsättningarna
- 3.2 Uppföljning av utvecklingsåtgärder från föregående läsår
- 3.3 Åtgärder för förbättring för nästkommande läsår

### *4. Gemensamma områden*

- A. Insatser för barn i behov av stöd
- B. Barn med utländsk bakgrund
- C. Arbetet med hälso - och livstilsfrågor

# 1. Förutsättningar

## 1.1 Kvalitetsarbetets process

Tid	Arbetslagsnivå	Verksamhetsnivå	Kommundelsnivå	Utvecklingsenheten
Augusti	Arbetslagen får KR-underlag för innevarande läsår	Rektor lämnar in föregående läsårs KR till utvecklingsenheten Senast v 33		Sammanställer KR från resp rektor till KR på kommunalnivå. Skickas sedan till VC.
September		Rektor ger feedback till arbetslagen kring föregående års KR – bedömning av måluppfyllelse och åtgärder för förbättring	1. VC har samtal med rektorer kring analysen på skolnivå. Senast v 37. 2. VC och ledningsgrupp gör analys på kommunalnivå. VC skickar KR till utvecklingsenheten Senast v 40	
Oktober			Kommundelsnämnden beslutar om KR för föregående läsår.	Utvecklingsenheten gör sammanställning av resultat och behovsanalys för Borås Stad.
November				
December		Rektor gör en uppföljning på arbetslagens KR för innevarande år.		Ledningsgruppen beslutar om utvecklingsprojekt
Januari				
Mars/April				
Maj				Nya mallar tas fram för arbetslags- och verksamhetsnivån. Mallarna skickas till VC
Juni	Arbetslagen lämnar in KR till rektor Senast v 26			
Tidpunkt beslutas senare		Klimatundersökning genomförs.		
Hur fungerar kommunalens process jämfört med den tänkta modellen? Kommentera styrkor och svagheter.		Vi har ingen kvalitetskalender enligt ovanstående modell utan en mycket enklare variant. Arbetslag och rektor har haft en fortlöpande dialog under året och man har arbetat med kvalitetsredovisningen vid flera tillfällen. Det har varit svårt att hinna med en bedömning av måluppfyllelse – arbetslag +rektor – före vecka 33.		

### Självvärdering

1. Vi genomför de enkäter och uppföljningar som beslutats, t ex klimatundersökning, IUP och annat på kommun/kommundelsnivå.
2. Vi har en kvalitetskalender där systematiska insatser som enkäter och uppföljningar finns med. Därefter diskuteras de behov som finns.
3. Vi har en kvalitetskalender där systematiska insatser som enkäter och uppföljningar finns med. Denna kvalitetskalender utgör grunden för vårt kvalitetsarbete. Utifrån de enkäter och uppföljningar av verksamheten som görs, sammanställs resultat som sedan analyseras i olika forum. Dessa analyser påverkar ledning, organisation och resurstilldelning.

1	på väg mot	2	på väg mot	3
	Skogsstjärnan Torggården Sikgården Blåklint/Nyckelpiga Asklandagården Rödmyran/Rönnen Ljungagården Bredaredsgården	Smörbollen Kröklingegården Frufällegården	Lilla Safiren	

### Analys

Vi har haft gemensam planering för kvalitetsarbetet under året och skall under kommande år ta fram en kvalitetskalender för alla förskolorna i kommundelen. Här finns ett behov av gemensam struktur för alla förskolor. Idag arbetas det olika i de olika områdena.

### Självvärdering

1. Vi skriver kvalitetsredovisning och lämnar in i juni. Kvalitetsredovisningen leder dock inte till diskussioner och upplevs inte som ett levande dokument.
2. Varje arbetslag skriver kvalitetsredovisning i juni som analyseras och mål och åtgärder för förbättringar tas fram. Kvalitetsredovisningen upplevs inte tillföra något i kvalitetsarbetet.
3. Varje arbetslag arbetar med kvalitetsredovisningen under hela året. Resultatet analyseras och mål och åtgärder för förbättringar tas fram. Arbetet leder till diskussioner kring verksamheten och måluppfyllelse. Kvalitetsredovisningen är väl förankrad och upplevs viktig.

1	på väg mot	2	på väg mot	3
	Bredaredsgården	Smörbollen Frufällegården	Skogsstjärnan Torggården Blåklint/Nyckelpiga Lilla Safiren Kröklingegården Asklandagården Rödmyran/Rönnen Ljungagården	Sikgården

### Analys

#### Asklanda-Bredaredsområdet

Kvalitetsarbetet som utmynnar i kvalitetsredovisningen har blivit en naturlig del i arbetet för att utveckla verksamheten.

Däremot har förskolorna kommit olika långt bl a beroende på personalomsättning. All personal ser inte kvalitetsredovisningen som ett redskap för utveckling. Här behövs dialog för att öka kompetensen, inom personalgruppen och mellan personalgrupp och rektor.

#### Gula skolan-Borgstenaområdet

##### **Sikgården**

- Arbetslaget har själva tagit fram ett synligt dokument för åtgärder som görs löpande under året.

##### **Torggården**

- Arbetslagen har kommit så långt med sitt kvalitetsarbete att de nu kan se det som sin arbetsplan.

##### **Skogsstjärnan**

- Arbetslagen har kommit olika långt hur man upplever kvalitetsarbetets viktighet.

**Blåklinten/Nyckelpigan**

- Arbetslagen har kommit olika långt på grund av kompetensen i de olika arbetslagen.

**Sparsör-Frufällanområdet****Frufällegården**

- Arbetslaget behöver ta sig tid för att diskutera viktiga saker lite noggrannare.

**Smörbollen**

- Arbetslaget behöver ta sig tid för att diskutera viktiga saker lite noggrannare.

**Kröklingegården**

- Målen följs upp kontinuerligt men det skulle finnas mer tid för diskussioner

**Lilla Safiren**

- Kvalitetsarbetet upplevs som viktigt men det skulle finnas mer tid för diskussioner.

**Självvärdering**

1. Arbetslagen reflekterar sporadiskt kring kvaliteten i det dagliga arbetet. Det är svårt att se sambandet mellan verksamhet och läroplanens mål. Dokumentation av verksamheten har ingen tydlig struktur.
2. Arbetslagen reflekterar med viss systematik kring kvaliteten i det dagliga arbetet. Läroplanens mål styr inte alltid arbetslagets planering av det dagliga arbetet. Det finns en strukturerad dokumentation, men den synliggör inte kvaliteten i verksamheten.
3. Arbetslagen reflekterar systematiskt kring kvaliteten i det dagliga arbetet. Det märks tydligt att läroplanens mål styr arbetslagets planering av det dagliga arbetet. Det finns en dokumentation som synliggör kvaliteten i verksamheten.

1	på väg mot	2	på väg mot	3
		Skogsstjärnan Blåklint/Nyckelpiga Frufällegården Asklandagården Rödmyran/Rönnen Ljungagården Bredaredsgården	Torggården Smörbollen Kröklingegården	Sikgården Lilla Safiren

**Analys****Asklanda-Bredaredsområdet**

Kvaliteten i verksamheten synliggörs oftast i dokumentationen, men detta måste utvecklas ytterligare under kommande år.

**Gula skolan-Borgstenaområdet****Sikgården**

- Då arbetslaget även arbetar med Reggio Emiliapedagogiken synliggörs kvaliteten genom dokumentationen som på ett tydligt sätt är kopplat till läroplan och kvalitetsredovisning.

**Torggården**

- Arbetslagen har kommit så långt med sitt kvalitetsarbete att de nu kan se det som sin arbetsplan.

**Blåklinten/Nyckelpigan**

- Arbetslagen har kommit olika långt på grund av att kompetensen i arbetslagen varierar.

**Sparsör-Frufällanområdet**

- Dokumentation sker huvudsakligen via foton med kommentarer

## 1.2 Ledning Självvärdering

1. Rektor har svårt att prioritera det pedagogiska uppdraget. Större delen av tiden går åt till administrativa sysslor. Rektor är till viss del delaktig i det pedagogiska samtalet.
2. Rektor har fokus på det pedagogiska uppdraget, men har svårt att fullt ut få tiden att räcka till. Rektor är till stor del delaktig i det pedagogiska samtal som pågår.
3. Rektor har fokus på det pedagogiska uppdraget. Rektor initierar och leder det pedagogiska samtalet. Rektor har koll på att verksamheten bedrivs i enlighet med styrdokumentet och fungerar som stöd till sin personal.

1	på väg mot	2	på väg mot	3
	Skogstjärnan Torggården Blåklint/Nyckelpiga Smörbollen Frufällegården Rödmyran/Rönnen Ljungagården Bredaredsgården	Sikgården Lilla Safiren Kröklingegården Asklandagården		

### Analys

Ett medvetet pedagogiskt tänkande har alla förskolerektorer. På några förskolor involverar personalen sin rektor i det pedagogiska samtalet .

Ett stort problem är att alla förskoleområden har många arbetsplatser med stor geografisk spridning. Detta minskar möjligheten att vara på plats i vardagen och initiera pedagogiska diskussioner, samt delta i de samtal som pågår.

## 1.3 Personaltäthet och gruppammansättning

Kriteriet beräknas som antalet inskrivna barn dividerat med det totala antalet årsarbetare avseende förskollärare, barnskötare och övrig personal som arbetar i den pedagogiska verksamheten.	Vår beräkning är följande barn/åa		Antal barn			
	Avdelning	Barn/åa	0,5-2 år	3-4 år	5-6 år	Varav 15-tim plac
	Grön avdelning	7,82		17		1,5
	Röd avdelning	5,33	14			2,5
	Gul avdelning				23	3
	Solen	6,67	15			0,5
	Stjärnan	4,62	15			1
	Sikgården	6,08	19			4
	Kringlan	7,35		18		3,5
	Smulan	5,09	14			0,5
	Nyckelpigan	7,69			10	2
	Skalman	7,67		23		4,5
	Lille Skutt	7,09	18			2
	Lilla Safiren				37	4,5
	Kröklingegården	5,85	19			1,5
	Musslan	6,03		19		4
	Pärulan	6,79		19		1,5
	Snäckan	5,33	16			4

	Stamparetorp	5,54	14			2
	Ekalyckan	7,08		23		5
	Enebacken	6,78		21		5
	Rönnen/Rödmyran	6,26	36			3,5
	Hallonet	5,22	15			2
	Smultronet	5,50	15			2
	Blåbäret	6,63		19		2,5
	Lingonet	8,00		23		2,5
	Bredaredsgården	5,23	17			2

### Analys

Här finns ett politiskt beslut om ett volymberäkningssätt. Rektor och personal har svårt att påverka detta. Det styrs centralt i kommundelen.

### 1.4 Andel förskollärare

#### Mål tagna av fullmäktige

2007 andel förskollärare 61%

2008 andel förskollärare 64%

2010 andel förskollärare 74%

	Vår beräkning är följande (%)	
	Förskoleområde	Andel förskollärare
Indikatorn beräknas som antalet förskollärare (årsarbetare) med förskollärexamen dividerat med det totala antalet anställda (årsarbetare) den 15 oktober	Skogsstjärnan	78%
	Torggården	63%
	Sikgården	96%
	Blåklinten	48%
	Smörbollen	48%
	Lilla Safiren	46%
	Kröklingegården	62%
	Frufällegården	38%
	Asklandagården	59%
	Rödmyran/Rönnen	33%
	Ljungagårdens förskola	65%
	Bredaredsgården	57%

### Analys

Fristad ligger redan idag över det politiska mål som tagits av Borås Stad. Ovan kan vi se flera arbetsplatser där andelen förskollärare ligger under målet. Anledningen är att många utbildade förskollärare är föräldralediga eller sjukskrivna. Det går inte att få behöriga förskollärare som går in och vikarierar.

## 1.5 Sjukfrånvaro på rektorsområdet

Förskoleområde	Oktober 07	April 08
Skogsstjärnan	1,68	7,42
Torggården	13,37	11,46
Sikgården	6,44	2,85
Blåklinten/Nyckelpigan	0,55	0,48
Smörbollen	7,69	7,42
Lilla Safiren	12,00	8,66
Kröklingegården	6,09	2,81
Frufällegården	4,18	3,89
Asklandagården	4,78	4,88
Rödmyran/Rönnen	3,91	3,16
Ljungagårdens förskola	5,66	5,26
Bredaredsgården	18,90	3,29

### Analys

På de arbetsplatser där det sticker ut finns det naturliga förklaringar såsom att flera är sjuka samtidigt, långtidssjukskrivningar med olika personer som går in och vikarierar.

## 1.6 Personalomsättning

Kriteriet beräknas som antalet förskollärare, barnskötare och övrig pedagogisk utbildad personal som slutat under året dividerat med det totala antalet förskollärare, barnskötare och övrig personal i arbete med barn den 15 oktober mätåret.	<b>Vår beräkning är följande i förskoleområdet (%)</b>	
	Skogsstjärnan	6,7%
	Torggården	0%
	Sikgården	0%
	Blåklint/Nyckelpiga	0%
	Smörbollen	0%
	Lilla Safiren	8,7%
	Kröklingegården	0%
	Frufällegården	0%
	Asklandagården	4,9%
	Rödmyran/Rönnen	21%
Ljungagårdens förskola	5,4%	
Bredaredsgården	0%	

### Analys

Där det sticker ut handlar det om långtidssjukskrivningar och graviditetslediga där det är svårt att få behörig personal.

## 1.7 Tillsvidareanställda

Indikatorn beräknas som antalet tillsvidareanställda förskollärare, barnskötare och övrig personal i arbete med barn dividerat med det totala antalet anställda förskollärare, barnskötare och övrig personal i arbete med barn den 15 oktober.	<b>Vår beräkning är följande i förskoleområdet (%)</b>	
	Skogsstjärnan	84%
	Torggården	48%
	Sikgården	96%
	Blåklint/Nyckelpiga	90%
	Smörbollen	82%
	Lilla Safiren	66%
	Kröklingegården	42%
	Frufällegården	80%
	Asklandagården	65%
Rödmyran/Rönnen	79%	

Ljungagårdens förskola	97%
Bredaredsgården	53%

## Analys

Områden med låg andel har många vikarier som inte är tillsvidareanställda.

## 1.8 Närvarostatistik

Avdelning	Volymtimmar		Närvaro i %	
	Oktober 07	Mars 08	Oktober 07	Mars 08
Skogsstjärnan	1450	1739	65,62	69,44
Torggården	834	997	72,19	72,40
Sikgården	586	598	71,66	62,84
Blåklint/Nyckelpiga	1144	1292	64,37	68,46
Smörbollen	1006	1210	75,52	64,76
Lilla Safiren	1228	1246	73,86	68,3
Kröklingegården	576	585	70,58	71,31
Frufällegården	1551	1863	69,32	67,44
Asklandagården	1698	1789	66,66	68,40
Rödmyran/Rönnen	1124	1236	71,13	69,77
Ljungagårdens förskola	2175	2416	72,23	70,18
Bredaredsgården	595	595	77,53	69,23

## Analys

Närvaron för våra barn inom förskolan har det senaste åren legat mellan 65-70%. Det skiftar lite mellan olika förskolor.

## 1.9 Kompetensutveckling

	Gemensam tid på förskolan	Egen tid/arbetslagstid
Enskilt initiativ	Frufällegården: 3 timmar	Lilla Safiren: 10 timmar Kröklingegården: 6 timmar
Arbetslaget	Skogsstjärnan: 47 timmar Torggården: 29 timmar Sikgården: 38 timmar Blåklint/Nyckelpiga: 41 timmar Smörbollen: 16 timmar Lilla Safiren: 16 timmar Kröklingegården: 16 timmar Frufällegården: 16 timmar	Lilla Safiren: 12 timmar Kröklingegården: 11 timmar
Rektor	Smörbollen: 16 timmar Lilla Safiren: 16 timmar Kröklingegården: 16 timmar Frufällegården: 16 timmar	
Ledningsgrupp på kommunalnivå	Smörbollen: 4 timmar Lilla Safiren: 4 timmar Frufällegården: 3 timmar	
Centralt i Borås Stad	0 timmar	

Hur många timmars KU i snitt under ett år får förskollärare i kommundelen?  
Här räknas studiedagar, kurser och övrigt som bedöms som KU.

Snittet för kompetensutveckling för alla förskolor i Fristad ligger mellan 37 – 50 timmar.

Hur många barnskötare har genomgått/genomgår validering till förskollärare under läsåret?	Två barnskötare har genomgått validering till förskollärare.
---	--

### Självvärdering

1. KU initieras på olika nivåer som dock inte samverkar. Innehållet är spretigt och känns inte alltid relevant. Återkoppling sker aldrig eller väldigt sällan.
2. KU initieras på olika nivåer, som i olika utsträckning drar åt samma håll. Innehållet planeras utifrån behov uttalade på olika nivåer. Återkoppling sker i viss mån.
3. KU följer en röd tråd på alla olika nivåer. Innehållet upplevs relevant och beslutas utifrån en behovsinventering och långsiktig plan. Förberedelse görs inför planerad KU. Återkoppling sker i olika forum och vid flera tillfällen med syfte att följa upp KU.

1	på väg mot	2	på väg mot	3
		Smörbollen Kröklingegården Frufällegården Asklandagården Rödmyran/Rönnen Ljungagårdens förskola Bredaredsgården	Skogsstjärnan Torggården Sikgården Blåklint/Nyckelpiga Lilla Safiren	

### Frågor

VC gör en bedömning huruvida det syns att det är rektor som beslutar om innehåll och upplägg/organisation av kompetensutvecklingen på sin förskola.	Ja	Nej
	Bedömningen är att alla rektorer inom förskolan gör det.	

### Analys

Rektorerna i grupp och enskilt har medvetet arbetat med kompetensutveckling kring olika frågor som Reggio Emilia, matematik, språkutveckling och värdegrund. Kommundelen har en språkgrupp inom förskolan med representanter från de olika områdena. Där sitter förskolans specialpedagog som sammankallande. Den har resulterat i mer språkutvecklingsarbete än tidigare för kommundelen som helhet.

### På vilka sätt har kompetensutvecklingen bidragit till utveckling av verksamheten?

<b><u>Asklanda-Bredaredsområdet</u></b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Tidigare års satsning på specialpedagogik 5p, som flera förskollärare gått, har utvecklat arbetet med barn i behov av stöd.</li> <li>- Åtgärdsprogram skrivs.</li> <li>- Den pedagogiska dokumentationen har utvecklats</li> <li>- Arbetet med kvalitetsredovisningen är tydligare kopplat till vardagsarbetet</li> <li>- Matematiken syns mer på förskolan</li> <li>-Handledning från SPKC har lett till utveckling av arbetssätt och organisation.</li> <li>- Valideringen av en barnskötare till förskollärare ger nya ”inputs” i</li> </ul>

<p>verksamheten</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Utbildning i "Miniröris" har medfört att barnen oftare rör på hela kroppen, utomhus och inomhus.</li> <li>- Utbildningen i "Stegvis" har gett kompetenshöjning i tre arbetslag.</li> <li>- Tecken som stöd används av fem arbetslag.</li> </ul>
<p><b><u>Gula skolan-Borgstenaområdet</u></b></p> <p><b>Sikgården</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Studiedagarna med "Kasamdialogen" och "Läroplanen på fickan" tillsammans med Reggiopedogiken har pedagogerna på ett utmärkt sätt fått verksamheten att utvecklas framåt.</li> </ul> <p><b>TorggårdenSkogsstjärnan/Blåklinten/Nyckelpigan</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Medvetenheten att koppla läroplan/styrdokumentet till kvalitetsarbetet har ökat och satt tydliga spår i det vardagliga arbetet.</li> </ul> <p><b><u>Sparsör-Frufällanområdet</u></b></p> <p><b>Frufällegården</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Validering av barnskötare till förskollärare bidrar till att det blir frågor och funderingar i arbetslagen. Mycket positivt.</li> <li>- "Med läroplanen på fickan" en halv dag våren 08, sådde frön på de flesta avdelningar.</li> </ul>
<ul style="list-style-type: none"> <li>- Vi har under vårterminen arbetat en del med matematik i vardagen. Alla arbetslag läste valda kapitel ur boken "Små barns matematik" och fick i uppgift att utföra olika moment. Uppgifterna som utfördes, diskuterades gruppvis på APT under våren. 5 tillfällen.</li> </ul> <p><b>Smörbollen</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Bra struktur på att presentera förskolans mål kopplat till läroplan</li> <li>- Större medvetenhet om matematiken i vardagen.</li> </ul> <p><b>Kröklingegården</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Utbildning i teckenkommunikation har höjt kvalitén för berört barn.</li> <li>- Större medvetenhet om matematiken i vardagen.</li> <li>-</li> </ul> <p><b>Lilla Safiren</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Större medvetenhet om matematiken i vardagen.</li> <li>- "Stegvis" (utveckling av barns emotionella och sociala kompetens) kommer att sätta spår under hösten 2008.</li> </ul> <p>Slutsatsen är att väldigt mycket positivt görs och att de olika utvecklingsområdena prioriteras inom varje förskola. Ett bekymmer, kvalitetsmässigt, är att det är svårt att rekrytera behöriga vid sjukdom, graviditeter och nyanställning. Detta resulterar i att arbetet med t ex språkutveckling tappar fart eller avstannar tillfälligt.</p>

**Vilka är de 3 viktigaste utvecklingsprojekt/processer som pågår i kommundelen?**

1.	Matematikplattformen och dess införande
2.	Språkutveckling
3.	Värdegrundsarbetet såsom Likabehandlingsplan, Quadriceps m m

**1.10 Lokaler och utemiljö**

**Självvärdering**

1. Lokaler, miljö och material är inte så väl utformade att en varierad pedagogisk verksamhet möjliggörs. Det finns liten möjlighet att organisera enskilda aktiviteter och gruppaktiviteter.

2. Lokaler, miljö och material är utformade för att möjliggöra en varierad pedagogisk verksamhet till viss del. Det finns liten möjlighet att organisera enskilda aktiviteter och gruppaktiviteter.
3. Lokaler, miljö och material möjliggör ett arbetssätt som bygger på lek och temaarbete. Miljön inbjuder till lek och är utformad för aktiviteter i såväl stora som små grupper och för både lugna och livliga aktiviteter.

1	på väg mot	2	på väg mot	3
	Rödmyran/Rönnen Bredaredsgården	Smörbollen Asklandagården	Skogsstjärnan Torggården Sikgården Blåklint/Nyckelpiga Lilla Safiren Kröklingegården Frufällegården Ljungagårdens förskola	

## Analys

### Asklanda-Bredaredsområdet

#### **Asklandagården**

- Lokalerna är trånga och slitna, ej byggda för förskola, men personalen gör sitt yttersta för att anpassa dem för barnens behov. Man finner ständigt nya lösningar.

#### **Ljungagården**

- Lokalerna är väl anpassade till att bedriva förskoleverksamhet. Samtidigt är ventilation- och värmesystem slitet och behöver åtgärdas. Detsamma gäller delar av lokalerna som behöver fräschas upp.

#### **Bredaredsgården**

- Lokalerna är slitna och ej byggda för förskola (två sammanslagna lägenheter). Det är svårt att dela upp barnen och samtidigt ha överblick.

#### **Rönnen/Rödmyran**

- Rönnen och Rödmyran är två gamla paviljonger. Lokalerna är mycket slitna och tamburerna mycket trånga. På Rönnen är det svårt att dela upp barnen och samtidigt ha överblick. Rödmyran har ett stort rum och två små som samtidigt är genomgångsrum. Detta skapar hög ljudvolym och svårigheter att låta barnen leka lite avskilt.

### Gula skolan-Borgstenaområdet

#### **Torggården**

- Pedagogerna utnyttjar lokalerna väl och hittar alltid nya lösningar för att skapa bra förutsättningar för barnens lek. Däremot är lokalerna mycket slitna och är i stort behov av renovering.

#### **Skogsstjärnan**

- Skogsstjärnan är P-märkt och certifierad avseende inomhusmiljön. Ljusa och trevliga lokaler med många möjligheter till olika aktiviteter.

#### **Sikgården**

- Pedagogerna utnyttjar lokalerna väl och är mycket flexibla i sitt tänkande. Man hittar nya lösningar hela tiden som stimulerar till utmanande aktiviteter.

#### **Blåklinten/Nyckelpigan**

- Lokalerna både på Blåklinten och Nyckelpigan är rymliga, ljusa och trevliga som inbjuder till alla slags aktiviteter.

### Sparsör-Frufällanområdet

#### **Smörbollen**

- Lokalerna är inte anpassade till förskola och är dessutom slitna.

**Lilla Safiren**

- Har bra och välanpassade lokaler.

**Kröklingegården**

- Bra lokaler och anpassat material. Lokalerna är slitna och känns lite små ibland.

**Frufällegården**

- Bra anpassade lokaler för förskola som ibland upplevs som för små. Behöver fräschas upp

Standarden, på lokalerna, för att bedriva förskoleverksamhet skiftar kraftigt inom Fristad kommun. Allt ifrån relativt nya fräscha lokaler som är anpassade till förskoleverksamhet till en förskola som är inhyrd i ett hyreshus med fyra våningar.

**Självvärdering**

1. Det finns inga eller få kontorsarbetsplatser, med tillgång till dator och telefon.
2. Det finns relativt god tillgång till kontorsarbetsplatser, med tillgång till dator och telefon.
3. Det finns god tillgång till kontorsarbetsplatser, med tillgång till dator och telefon.

1	på väg mot	2	på väg mot	3
Smörbollen Kröklingegården Frufällegården Asklandagården Rödmyran/Rönnen Ljungagårdens förskola Bredaredsgården		Blåklint/Nyckelpiga Lilla Safiren Skogsstjärnan	Torggården	Sikgården

**Analys****Asklanda-Bredaredsområdet****Asklandagården**

- Det finns en kontorsarbetsplats med tillgång till dator och telefon. Denna delas med kokerskan. Datorn har under året fungerat dåligt. På varje avdelning finns sedan i maj ytterligare en dator, mitt i verksamheten, som även barnen kan använda. Dessa är ej uppkopplade.

**Ljungagården**

- Det finns en kontorsarbetsplats med tillgång till dator och telefon. Denna delas med kokerskan. På tre avdelningar finns ytterligare en dator, mitt i verksamheten, som även barnen kan använda. Denna dator är ej uppkopplad. På en avdelning har man valt att sätta denna dator i ett kombinerat kontor/förråd.
- Förskolans fotohantering – en viktig del i dokumentationen – görs på dessa ej uppkopplade datorer. Endast en skrivare finns.

**Bredaredsgården**

- Det finns ett litet kontor med telefon och en dator som ej har internetanslutning.

**Rönnen/Rödmyran**

- Det finns ett litet kontor på Rönnen med telefon och en dator som ej har internetanslutning.
- På Rödmyran finns en dator mitt i verksamheten som både personal och barn använder.

**Gula skolan-Borgstenaområdet****Sikgården**

- Sikgården har en separat kontorsarbetsplats i del av personalrum med tillgång till dator och telefon.

**Torggården**

- Torggården har sin kontorsarbetsplats i ett litet personalrum med tillgång till dator och telefon.

**Skogsstjärnan**

- Skogsstjärnan har på sina tre avdelningar en kontorsarbetsplats på ett litet kontor med tillgång till dator och telefon.

**Blåklinten/Nyckelpigan**

- Blåklinten har sin arbetsplats i personalrummet.
- Nyckelpigan har sin arbetsplats i ett allrum.

**Sparsör-Frufällanområdet****FrufällegårdenSmörbollen**

- På båda ställena finns dator i ett personalrum men inte tillgång till telefon på samma ställe.

**Kröklingegården**

- Här finns inget personalrum. Dator finns i köket. Det finns en gemensam bärbar telefon.

**Lilla Safiren**

- Tillgång till både dator och telefon finns i skolans arbetsrum som man kan använda.

Generellt kan sägas att personalrum och arbetsrum inte är bra inom förskolan i Fristad. Det har en historisk förklaring då det inte ansågs finnas så mycket behov för denna typ av lokaler. De senaste åren har detta förändrats då personalen måste ha möjlighet till dokumentering, arbeta med dator m m. Exempel på detta är Kvalitetsredovisningen och individuell utvecklingsplan

**Självvärdering**

1. Utomhusmiljön erbjuder relativt få möjligheter till stimulerande lekar och sysselsättning för aktuella åldersgrupper. Utevistelsen ger få möjligheter till lek och andra aktiviteter både i planerad miljö och i naturmiljö.
2. Utomhusmiljön erbjuder relativt många möjligheter till stimulerande lekar och sysselsättning för aktuella åldersgrupper samt är anpassad efter funktionshinderade. Utevistelsen ger vissa möjligheter till lek och andra aktiviteter både i planerad miljö och i naturmiljö.
3. Utomhusmiljön erbjuder många möjligheter till stimulerande lekar och sysselsättning för aktuella åldersgrupper samt är anpassad efter funktionshinderade. Utevistelsen ger goda möjligheter till lek och andra aktiviteter både i planerad miljö och i naturmiljö.

1	på väg mot	2	på väg mot	3
Smörbollen Kröklingegården	Bredaredsgården	Torggården Blåklint/Nyckelpiga Asklandagården Rödmyran/Rönnen	Sikgården Lilla Safiren Frufällegården Ljungagårdens förskola	Skogsstjärnan

**Analys****Asklanda-Bredaredsområdet****Asklandagården**

- Förskolan är i grunden inte byggd för förskola. Detsamma gäller utemiljön. Här finns möjlighet till aktiviteter och lek även om än i begränsad omfattning.

**Ljungagården**

- Utemiljön är väl anpassad till en förskola med rymlighet och stora ytor. Här finns goda möjligheter till varierande aktiviteter och lek.

**Bredaredsgården**

- Utemiljön har under vårterminen gjorts om, vilket medförde att den inhägnade gården ej kunde användas under flera månader.
- Det positiva var att barnen fick vara ute i flera olika miljöer. Det negativa var att individens behov inte alltid kunde tillgodoses, då hela gruppen var tvungen att gå ut samtidigt.

**Rönnen/Rödmyran**

- Rönnens gård innehåller det mesta som barn 1-4 år behöver.
- Rödmyrans gård är mycket torftig – saknar nästan helt lekredskap – men gruppen går ofta utanför t ex till skogen.

**Gula skolan-Borgstenaområdet****Sikgården**

- Ligger i ett hyreshus. Här har man gjort en utemiljö som är anpassad till förskolan även om den är något begränsad.

**Torggården**

- Utemiljön har en begränsad yta med relativt få lekredskap men med bra översikt.

**Skogsstjärnan**

- Utemiljön är fantastisk med stort utbud till kreativa och stimulerande lekar.

**Blåklinten/Nyckelpigan**

- Blåklinten har en bra utemiljö med möjlighet till stimulerande lekar. Nyckelpigan som ligger i Borgstenaskolan har begränsad utegård men tillgång till skog på nära håll.

**Sparsör-Frufällanområdet****Frufällegården**

- Utomhusmiljön är bra. Bra och utmanande miljö. Det sista gäller inte alltid de äldre barnen.

**Smörbollen**

- En liten och tråkig gård. Däremot finns det stora möjligheter i miljön som finns runt omkring. Man måste lämna gården.

**Kröklingegården**

- Utemiljön är god men inte anpassad för funktionshindrade.

**Lilla Safiren**

- Bra utemiljö med många utmaningar i närmiljön.

**1.11 Beskriv kommundelens sociala karaktär****Asklanda-Bredaredsområdet**

- Villasamhälle och lite landsbygd. De flesta barn bor tillsammans med båda sina föräldrar. Förskolan har inga barn vars båda föräldrar är födda utomlands. Arbetslösheten är låg.

**Gula skolan-Borgstenaområdet**

- Det är ett blandat upptagningsområde med jordbruksbygd, villabebyggelse och

lägenheter. Centrala delen är delvis socialt belastad.

### **Sparsör-Frufällanområdet**

#### **Frufällegården**

- Villaområde med närhet till sjö och natur. Mycket låg arbetslöshet. Fortsatt inflyttning av familjer med annat modersmål vilket är mycket positivt utifrån mångfaldsperspektivet. Föräldrar är mitt i karriären och de flesta arbetar heltid.

#### **Smörbollen**

- Villabebyggelse och enstaka flerfamiljshus (bostadsrätter) i ett naturskönt område. Låg arbetslöshet.

#### **Kröklingegården**

- Villabebyggelse i delvis lantlig miljö. Låg arbetslöshet. Föräldrar mitt i karriären

#### **Lilla Safiren**

- Villabebyggelse och enstaka flerfamiljshus (bostadsrätter). Natursköna omgivning. Föräldrar är mitt i karriären och de flesta arbetar heltid.

Sammantaget är Fristad en stor kommunedel till ytan med mestadels villabebyggelse. Det finns inslag av hyreshus i mindre omfattning samt relativt stor andel landsbygd. Det är mycket få föräldrar som är födda utomlands.

## **2. Arbetet i förskolan**

### **2.1 Normer och värden**

#### **Självvärdering**

1. Vi har påbörjat ett medvetet värdegrundsarbete. Vårt arbete är dock inte förankrat hos alla.
2. Vi har kommit en bit på väg i vårt värdegrundsarbete. Det pågår en levande diskussion kring våra förhållningssätt. Samsyn saknas dock på vissa områden t ex kring hur man ser på olikheter i barngruppen.
3. Vi har ett väl fungerande värdegrundsarbete som sätter tydliga avtryck i verksamheten och som resulterar i att kunskap, när det gäller normer och värden, ökar både hos barn och pedagoger. Barn ges möjlighet att utveckla tolerans och förståelse för olika sätt att tänka och vara. Värdegrundsarbetet bidrar till att en god stämning finns på förskolan.

1	på väg mot	2	på väg mot	3
	Rödmyran/Rönnen Bredaredsgården	Smörbollen Asklandagården Ljungagårdens förskola	Skogstjärnan Torggården Sikgården Blåklint/Nyckelpiga Kröklingegården Frufällegården	Lilla Safiren

#### **Analys**

### **Asklanda-Bredaredsområdet**

**Ljungagården/Asklandagården**

- Det pågår en ständig diskussion om förhållningssätt på avdelningarna. Samtalet mellan avdelningarna behöver utvecklas för att samsyn ska nås på hela förskolan.

**Rönnen/Rödmyran/Bredaredsgården**

- Värdegrundsarbetet har tidvis avstannat då det har varit stor personalomsättning. Kontinuiteten har inte funnits.

**Gula skolan-Borgstenaområdet**

- Arbetslagen arbetar kontinuerligt med Quadriceps (ett värdegrundsarbete) kompletterat med ”Stegvis” som sätter fokus på den sociala och emotionella kompetensen samt gör uppföljningar.

**Sparsör-Frufällanområdet****Frufällegården**

- Samsynen och samarbetet mellan de tre avdelningarna kan bli bättre.

**Kröklingegården**

- Arbetar mycket med värdegrundsfrågor.

**Lilla Safiren**

- Arbetar aktivt med Barnkonventionen.

**Smörbollen**

- Samsyn och samarbetet mellan de två avdelningarna kan bli bättre.

Sammantaget arbetar alla förskolor med värdegrunden. En viktig sak i detta arbete är kontinuitet och kompetens. På de arbetsplatser där ordinarie personal varit sjukskrivna/graviditetslediga har detta arbete ofta avstannat eller gått i stå. Utbildad personal har varit omöjligt att få in som vikarier. Man har tvingats till andra prioriteringar.

**Självvärdering**

1. Vi har påbörjat arbetet med att ta fram en likabehandlingsplan.
2. Likabehandlingsplanen har tagits fram och implementeringen har påbörjats.
3. Vi har ett fungerande verktyg i likabehandlingsplanen, som är förankrad bland barn, föräldrar och personal.

1	på väg mot	2	på väg mot	3
Skogsstjärnan Torggården Sikgården Blåklint/Nyckelpiga Bredaredsgården	Asklandagården Rödmyran/Rönnen Ljungagårdens förskola		Smörbollen Lilla Safiren Kröklingegården Frufällegården	

**Analys**

På alla förskolor finns en Likabehandlingsplan. Samtidigt är detta ett område som måste utvecklas under året. Dessutom skiljer det mycket mellan förskolorna. Detta gäller hur långt man kommit i likabehandlingsarbetet men också hur föräldrarna varit med i denna process.

**Självvärdering**

1. De flesta barnen upplever förskolan som trygg och uppger att de trivs. Man kan se att det finns lust att lära. Det finns dock brister i rutinerna och arbetsro saknas till stor del. Mycket tid går åt till konfliktlösning.

2. Rutinerna fungerar tillfredsställande för det mesta på förskolan. Arbetsro saknas till viss del.
3. Förskolan upplevs lugn och det finns arbetsro. Man kan se att det finns lust att lära. Väldigt lite tid går åt till konfliktlösning.

1	på väg mot	2	på väg mot	3
	Rödmyran/Rönnen Bredaredsgården	Kröklingegården Asklandagården Ljungagårdens förskola	Skogsstjärnan Torggården Sikgården Blåklint/Nyckelpiga Smörbollen Lilla Safiren Frufällegården	

### Analys

#### Asklanda-Bredaredsområdet

- Stor personalomsättning och relativt många små barn har gjort att det stundtals varit svårt att skapa arbets-och lekro.

#### Gula skolan-Borgstenaområdet

##### **Sikgården**

- Genom indelning i mindre grupper har varje barn fått sina behov tillfredsställda i större utsträckning. Arbetet med konflikthantering har ökat barnens egen förmåga att lösa konflikter själva.

##### **Torggården**

- Genom indelning i mindre grupper efter ålder och mognad har varje barn fått sina behov tillfredsställda i större utsträckning.

##### **Skogsstjärnan**

- På någon avdelning upplever inte alla barn trygghet på grund av att det uppstått konflikter i barngruppen.

##### **Blåklinten/Nyckelpigan**

- På Nyckelpigan har man ibland upplevt att det var stökigt på morgonen då 5-åringarna varit tillsammans med fritidsbarnen.

Enligt den enkät som gjordes våren 2008 kände de flesta föräldrar att deras barn var mycket trygga i sin barngrupp. Samtidigt är det extra viktigt att värdegrundsarbetet fungerar i dessa åldrar med tanke på kommande skolgång.

### **Bedömning av måluppfyllelse – Normer och värden:**

#### **Asklanda-Bredaredsområdet**

- Förskolan arbetar väl i linje med strävansmålen.
- Viss bristande kompetens hos personalen gällande läroplanens innehåll. Detta på grund av stor personalomsättning (på någon förskola)
- Ej tillfredsställande kvalitet inom detta område (på någon förskola).

#### **Gula skolan-Borgstenaområdet**

- Genom värdegrundsarbete, struktur i vardagen och det egna förhållningssättet har man nått långt.
- Genom uppdelning i mindre grupper och tvärgrupper lär barnen känna all personal. Måluppfyllelsen har varit hög.

**Sparsör-Frufällanområdet**

- Trygga barn både med kamrater och vuxna.
- Positiv stämning-och engagerad personal och konflikter mellan barnen som går att lösa
- Bra grupp känsla bland barnen – hjälper varandra och tar hänsyn.
- Uppdelning av ansvarsbarn-fokus på enskilda barnet-arbete i både större och mindre grupper har gett hög måluppfyllelse.
- Mycket konflikter vid stor barngrupp och vid vikarier.(på någon förskola)
- Bra verksamhet vid indelning i mindre barngrupper.

**Utvecklingsåtgärder:****Asklanda-Bredaredsområdet**

- Arbetet med likabehandling måste utvecklas
- Uppdelning i mindre grupper för att ge större trygghet.
- Fördjupat arbete med läroplanen
- Tid för personal att prata värdegrund och likabehandling

**Gula skolan-Borgstenaområdet**

- Fortsatt arbete med värdegrundsfrågorna/likabehandlingsplanen
- Använda dokumentation för att tydliggöra barn utveckling.
- Mer använda ”Stegvis” i den sociala-och emotionella utvecklingen.
- Samplanering mellan avdelningarna
- Utökad planeringstid.
- Uppdelning i mindre barngrupper.

**Sparsör-Frufällanområdet**

- Bra inskolningar och överskolningar
- Tydliga i regler, normer, förhållningssätt och förväntningar gentemot oss själva och föräldrarna.
- .Ännu mer närvarande/engagerad personal
- Fler delade samlingar/aktiviteter utifrån ålder och mognad.

**Nya mål:**

**Asklanda-Bredaredsområdet**

- Målet är att varje avdelning ska äga sin Likabehandlingsplan och att den blir förankrad hos föräldrarna.

**Gula skolan-Borgstenaområdet**

- Att bättre tillfredsställa alla barns behov oavsett ålder och kulturell bakgrund.
- Målet är att varje avdelning ska äga sin Likabehandlingsplan och att den blir förankrad hos föräldrarna.
- Arbeta med den psykosociala miljön inne och ute.
- Vägleda barnen i etiska dilemman.
- Synliggöra jämställdheten.

**Sparsör-Frufällanområdet**

- Lära barnen visa respekt och ta hänsyn till varandra
- Vara tydliga med normer, regler och förväntningar både gentemot barn och mellan personalen.
- Mer stöttning och dialog mellan arbetslagen/avdelningarna.

## 2.2 Utveckling och lärande

Om någon, vilken pedagogisk inriktning/inriktningar finns på förskolorna i kommundelen?	Skogsstjärnan: Natur och rörelse Torggården: Språket Sikgården: Reggio Emilia Asklandagården: Inspiration från Reggio Emilia
---	---

**Matematik**

Hur har matematikutvecklingsatsningen i Borås Stad påverkat arbetet i kommundelen?

**Självvärdering**

1. De avdelningar som har en kontaktperson har börjat utveckla sitt arbete och vissa tecken syns i vardagsarbetet. Mestadels är dock insatserna slumpartade och sker i rutinsituationer.
2. Arbetet har spridits till fler avdelningar än där antalet kontaktpersoner arbetar. Det finns flera exempel på ett genomtänkt matematikarbete.
3. Arbetet genomsyras av de influenser som kommer från matematiksatsningen. Så gott som alla avdelningar har ett genomtänkt arbete i matematik. Dessutom finns bra uppföljning av barnens matematikutveckling.

1	på väg mot	2	på väg mot	3
Skogsstjärnan Blåklint/Nyckelpiga	Sikgården Rödmyran/Rönnen Bredaredsgården	Smörbollen Frufällegården Asklandagården Ljungagårdens förskola	Torggården Lilla Safiren Kröklingegården	

**Analys****Asklanda-Bredaredsområdet****Asklandagården**

- Matematiken har blivit synlig för både barn och föräldrar bl a genom temaarbete.

**Ljungagården**

- Det finns ingen kontaktperson i huset men sedan tidigare arbetar man aktivt med matematik.

**Bredaredsgården /Rönnen/Rödmyran**

- Fokus har legat på ge barnen trygghet och en god miljö för sin allmänna utveckling. Matematiken har inte prioriterats.

**Gula skolan-Borgstenaområdet**

- Vi har haft en studiedag på Navet och därefter praktisk matematik.
- En kontaktperson på enheterna är på väg att utses.
- En pedagog på en enhet är idag ansvarig och inspiratör vilket märks i ett genomtänkt matematikarbete.

**Sparsör-Frufällanområdet****Frufällegården**

- Arbetslagen har börja ta till sig de matematikgenomgångar som man haft på APT.

**Kröklingegården**

- Här arbetar en personal som är representant i förskolans matematikutvecklingsgrupp.

**Lilla Safiren**

- Här finns en av områdets mattepiloter vilket avspeglar sig i verksamheten.

**Smörbollen**

- Arbetslagen har börjat ta till sig de matematikgenomgångar som man haft på APT.

Matematikområdet är område som verkligen är på gång. Införandet av Matematikplattformen kommer att understryka detta.

**Vilka verktyg används på förskolan för att följa upp barns utveckling och lärande i verksamheten (t ex språkutveckling och matematikutveckling)?**

Verktyg	Ja (Kryssa)	Verktyget fungerar bra (Kryssa)
Portfolio	Skogsstjärnan Torggården Sikgården Blåklint/Nyckelpiga Smörbollen Lilla Safiren Kröklingegården Frufällegården Asklandagården Rödmyran/Rönnen Ljungagårdens förskola Bredaredsgården	Skogsstjärnan Torggården Sikgården Blåklint/Nyckelpiga Smörbollen Lilla Safiren Kröklingegården Frufällegården Asklandagården Ljungagårdens förskola Bredaredsgården
IUP	Skogsstjärnan Torggården Sikgården Blåklint/Nyckelpiga Smörbollen Lilla Safiren Kröklingegården Frufällegården Asklandagården Rödmyran/Rönnen Ljungagårdens förskola Bredaredsgården	Skogsstjärnan Torggården Sikgården Blåklint/Nyckelpiga Smörbollen Lilla Safiren Kröklingegården Frufällegården Rödmyran/Rönnen

TRAS	Asklandagården Rödmyran/Rönnen Ljungagårdens förskola Bredaredsgården	
Trulle	Smörbollen	
Fotodokumentation	Asklandagården Rödmyran/Rönnen Bredaredsgården	
Åtgärdsprogram	Skogsstjärnan Torggården Sikgården Blåklint/Nyckelpiga Asklandagården Bredaredsgården	

### Analys

Generellt bedrivs ett mycket bra arbete inom detta område. TRAS kommer att få en framskjutande position kommande läsår liksom införandet av Matematikplattformen. Det kan också påpekas att olika förskolor har kommit olika långt.

Hur tas barnets respektive gruppens skiftande behov tillvara i organiseringen av det dagliga pedagogiska arbetet?

- Alla förskolor delar upp barnen i mindre grupper.
- Utgår från det enskilda barnet/ålder och mognad
- Personalen har ansvarsbarn

### Självvärdering

1. Verksamheten bedrivs huvudsakligen på förskolan och aktiviteter utanför förskolan förekommer sällan.
2. Verksamheten bedrivs mestadels på förskolan men med inslag av aktiviteter utanför förskolan då och då. Närmiljön tas tillvara ibland.
3. Verksamheten bedrivs förutom på förskolan, i variationsrik lärmiljö t ex studiebesök, kulturaktiviteter utanför förskolan och i närliggande natur mm. Närmiljön tas tillvara flitigt i verksamheten.

1	på väg mot	2	på väg mot	3
		Blåklint/Nyckelpiga Smörbollen Kröklingegården Frufällegården Asklandagården Rödmyran/Rönnen	Torggården Sikgården Ljungagårdens förskola Bredaredsgården	Skogsstjärnan Lilla Safiren

### Analys

#### Asklanda-Bredaredsområdet

- Personaltätheten och långa avstånd gör att studiebesök och kulturaktiviteter sällan sker utanför förskolan.

#### Gula skolan-Borgstenaområdet

##### **Sikgården**

- Är en enavdelningsförskola som regelbundet har haft kontakt med grannförskolan. Gemensamma aktiviteter för de äldsta barnen i gruppen.

##### **Torggården**

- Samverkan sker med grannförskolan med gemensamma aktiviteter för de äldre barnen.

##### **Skogsstjärnan**

- Pedagogerna ger barnen stor variation på lärmiljön. Utemiljön är särskilt viktig.

- Bad förekommer varannan vecka för de äldre barnen

### **Blåklinten/Nyckelpigan**

- De äldsta barnen har utifrån cirkusbesök i Borås haft detta som tema under våren.
- Barnen har framfört detta för föräldrarna samt för barn och personal på skolan.

### **Sparsör-Frufällanområdet**

#### **Frufällegården**

- Försöker ta tillvara på närmiljö. Går iväg med mindre grupper.

#### **Kröklingegården**

- Lämna gården så ofta tillfälle ges. Nära till fin lekplats i närmiljön

#### **Lilla Safiren**

- En homogen grupp 5-åringar som gör mycket aktiviteter utanför förskolan.

#### **Smörbollen**

- Då gården är liten försöker personalen ta tillvara närmiljön.

### **Självvärdering**

1. Det finns inte tillräckligt med datorer. Det saknas relevanta programvaror.
2. Det finns tillräckligt med datorer. Datorn används relativt lite i verksamheten.
3. Datorn är ett naturligt inslag i verksamheten och används som pedagogiskt verktyg i vardagen. Det finns relevant programvara.

1	på väg mot	2	på väg mot	3
Rödmyran/Rönnen Bredaredsgården		Skogsstjärnan Torggården Blåklint/Nyckelpiga Smörbollen Lilla Safiren Kröklingegården Frufällegården Asklandagården Ljungagårdens förskola	Sikgården	

	Ja	Nej
Används bokpåsar i verksamheten?	Det gör alla förskolor.	
Finns samarbete med folkbiblioteket?	Det har alla förskolor	
Finns bokbuss/boklådor som kommer kontinuerligt?	Det har alla förskolor	

## Bedömning av måluppfyllelse – Utveckling och lärande:

### Asklanda-Bredaredsområdet

- Personalen arbetar bra och medvetet mot strävansmålen.

### Gula skolan-Borgstenaområdet

- Bra måluppfyllelse. Målmedvetet arbete i vardagen.
- Arbetet med IUP har förbättrats under året.
- Fokus på språk, natur och rörelse har förbättrat måluppfyllelsen.

### Sparsör-Frufällanområdet

- Vi ser framsteg i barns språkutveckling t ex genom sagor, rim m m
- Barnens intresse för matematik har ökat t ex att sätt ord på matematiken i vardagen
- Bra utvecklingssamtal
- Väl fungerande IUP (individuella utvecklingsplaner)
- Föräldraenkäten säger att barnen utvecklats mycket.

## Utvecklingsåtgärder:

### Asklanda-Bredaredsområdet

- Vidarutveckla den pedagogiska dokumentationen och IUP.
- Förbättra personalens matematikkunskaper för att ge barnen mer matematiska utmaningar.
- Fördjupa läroplansarbetet genom ”Med läroplan på fickan”
- Öka användandet av TRAS – Tidig registrering av språkutveckling
- Utveckla portfolioarbetet

### Gula skolan-Borgstenaområdet

- Fokusera på språk, matematik och social utveckling.
- Ta med fler delar från Reggio Emiliapedagogiken.
- Utveckla portfolioarbetet
- Utveckla språk-och matematikförståelse
- Fler biblioteksbesök
- Förbättra förutsättningarna för att få in planeringstiden

### Sparsör-Frufällanområdet

- Arbeta mer i mindre grupper
- Organisera den fria leken på ett annat sätt
- Utveckla arbetet med Språkeri Språkera, matematik i vardagen m m
- Hur vi skall föra in TRAS i vårt arbete
- Utveckla portfolioarbetet
- Uppmuntra barnen att prova nytt
- Uppgifter och ansvar utifrån ålder och mognad.
- Temainriktade samlingar

## Nya mål:

### Asklanda-Bredaredsområdet

- Ökad medvetenhet om matematik hos både barn och vuxna.
- Synliggöra barnens utveckling i en bättre pedagogisk dokumentation.
- Påbörja TRAS

**Gula skolan-Borgstenaområdet**

- Fördjupa värdegrundsarbetet
- Utveckla språk-och matematikförståelse
- Utveckla den sociala kompetensen
- Påbörja TRAS i verksamheten (tidig registrering av språket)
- Få barnen att bli stolta över sin egen utveckling

**Sparsör-Frufällanområdet**

- Utveckla barn självkänsla och upptäckarlust sam utveckla sitt ord-och begreppsförråd.
- Barnen utvecklar självständighet och tillit till sin egen förmåga.
- Påbörja TRAS

## 2.3 Barns inflytande

### Självvärdering

1. Barnen har inflytande över formerna för sitt lärande och innehållet i verksamheten. Inflytandet sker mestadels spontant. Barn väljer sina aktiviteter inom ramen för den fria leken. Barn får ta visst ansvar i olika rutinsituationer.
2. Barnen har inflytande över formerna för sitt lärande och innehållet i verksamheten genom ett strukturerat arbetssätt. Planeringen görs synlig för barnen. Allt slags material finns tillgängligt i barnens höjd. Barn får ta ansvar i olika rutinsituationer.
3. Barnen har stort inflytande över formerna för sitt lärande och innehållet i verksamheten genom ett strukturerat arbetssätt. Barnintervjuer ligger till grund för planering av tema och inköp av material. Barnråd finns på förskolan. Det finns medvetenhet hos personalen kring inflytande för både pojkar och flickor.

1	på väg mot	2	på väg mot	3
	Rödmyran/Rönnen Ljungagårdens förskola Bredaredsgården	Skogsstjärnan Frufällegården Asklandagården	Torggården Sikgården Blåklint/Nyckelpiga Smörbollen Lilla Safiren Kröklingegården	

### Analys

På de flesta avdelningarna får barnen lära sig vad inflytande är. Det kan vara genom att föra fram önskemål i dialog med personalen, ta egna initiativ, lära dom ta ansvar i vardagsituationer m m.

Det krävs stor kunskap och medvetenhet att lotsa in de små barnen i detta.

De ställen med stor personalomsättning och många vikarier har inte kunnat ägna sig åt detta lika mycket som andra avdelningar.

## Bedömning av måluppfyllelse - Barns inflytande:

**Asklanda-Bredaredsområdet****Asklandagården/Ljungagården/Bredaredsgården**

- Förskolorna har försökt att arbeta efter strävansmålen men andra saker har periodvis prioriterats.
- Flera avdelningar har infört barnråd vilket uppskattas mycket av barnen.

**Rönnen/Rödmyran**

- De äldre barnen får många tillfällen till inflytande men inte i tillräcklig

omfattning.

- De yngre barnen har inte fått samma möjlighet då annat prioriterats.

### **Gula skolan-Borgstenaområdet**

#### **Sikgården**

- Genom arbetet med att ge barnen större inflytande har det resulterat i större självförtroende och självtillit.

#### **Blåklinten/Nyckelpigan**

- Genom bra samverkan mellan avdelningarna har barnen utvecklat sin förmåga att ta ansvar både för sig själva och för andra.
- Barnen har blivit tryggare

#### **Torggården**

- Genom att ge barnen förebilder hur man kan göra utmanas/utvecklas barnen i sitt tänkande.

#### **Skogsstjärnan**

- Genom uppmuntran har personalen fått barnen att ta ansvar i vardagssituationer.

### **Sparsör-Frufälleområdet**

#### **Smörbollen**

- Personalens lyhördhet har lett till barns tankar och förslag har fått bättre genomslag.
- En bra dialog mellan barn och personal men också med varandra.

#### **Lilla Safiren**

- Barnen har blivit sedda och hörda och detta har lett till att barnens inflytande varit högt.

#### **Frufällegården**

- Har tagit ansvar efter ålder och mognad
- Barnen har vågat framföra sina åsikter, i dialog samt visa sina känslor i grupp.

#### **Kröklingegården**

- Utifrån barnens intressen har dom fått välja aktiviteter av olika slag.
- Barnråd har inte fungerat fullt ut

## Utvecklingsåtgärder:

### **Asklanda-Bredaredsområdet**

#### **Asklandagården**

- Vidreutveckla Barnråden
- Se över organisationen vid lek och skapande för att öka inflytandet.
- Mer uppdelning i mindre grupper.

#### **Ljungagården**

- Vidreutveckla Barnråden
- Se över organisationen vid lek och skapande för att öka inflytandet.

#### **Rönnen/Rödmyran**

- Utveckling av barnråd
- Mer uppdelning av barnen i mindre grupper

#### **Bredaredsgården**

- Införa Barnråd för 3-4-åringar, i mindre grupper, så att alla kommer till tals.
- Organisera material bättre.

### **Gula skola-Borgstenaområdet**

**Sikgården**

- Stormöten med alla barnen
- Diskutera förslag och ta beslut

**Blåklinten/Nyckelpigan**

- Utveckla förmågan att uttrycka sig
- Arbeta med demokratiska frågor
- Barnobservationer

**Torggården**

- Vara mer observanta att ta vara på barnens kunskaper

**Skogsstjärnan**

- Aktivt observera barnen och reflektera över vardagssituationer.
- Hitta fler metoder för medbestämmande.

**Sparsör-Frufällan****Smörbollen**

- Ta tillvara på barns tankar och förslag
- Organisera tid för Barnråd

**Lilla Safiren**

- Att aktivt lyssna in barnens tankar, idéer och behov.

**Frufällegården**

- Bättre ta tillvara på barns tankar och förslag
- Visa barnen hur deras handlingar påverkar de andra i gruppen.

**Kröklingegården**

- Arbeta med barnråd fullt ut
- Dela in i mindre grupper oftare

**Nya mål:****Asklanda-Bredaredsområdet**

- Barnen skall få större inflytande över sitt lärande och sin lek.

**Gula skolan-Borgstenaområdet**

- Öka barnens möjlighet till inflytande inom olika områden
- Ta tillvara barnens intressen, uppmuntra och stödja dem i det fortsatta arbetet.

**Sparsör-Frufällanområdet**

- Lära dem ta ansvar för sig själva, varandra och sin miljö.
- Barnen skall kunna påverka efter ålder och mognad
- Utveckla barnens förmåga att uttrycka sina tankar och åsikter vilket i sin tur leder till påverkan.

## 2.4 Förskola och hem

**Självvärdering**

1. Vårdnadshavarna inbjuds till två utvecklingssamtal per år, vilka handlar om barns trivsel och utveckling och lärande. Det finns en inskolningsplan.
2. Vårdnadshavarnas synpunkter tas tillvara i planering och genomförande av verksamheten, så att barnet trivs, lär och utvecklas. Det finns en inskolningsplan som fungerar väl.
3. Vårdnadshavarna är väl förtrogna med verksamhetens mål. Förskolan är tydlig i fråga om mål och innehåll så att vårdnadshavare ges möjlighet till inflytande. Det finns fungerande inflytanderåd på förskolan där föräldrar har denna möjlighet.

1	på väg mot	2	på väg mot	3
		Frufällegården Asklandagården Rödmyran/Rönnen Ljungagårdens förskola Bredaredsgården	Skogsstjärnan Torggården Blåklint/Nyckelpiga Smörbollen Lilla Safiren Kröklingegården	Sikgården

### Analys

På alla förskolor är föräldraengagemanget stort och samarbetet med personal och rektor generellt mycket bra. På de flesta förskolor finns föräldraråd av något slag. Fortfarande saknas det på några ställen. Vi bör sträva efter att få föräldraråd på alla förskolor.

Hur stor andel av vårdnadshavarna deltar i klimatundersökningen/ föräldraenkät i kommundelen?

Skogsstjärnan: 60%  
Torggården: 50%  
Sikgården: 75%  
Blåklint/Nyckelpiga: 75%  
Smörbollen: 70%  
Lilla Safiren: 70%  
Kröklingegården: 80%  
Frufällegården: 60%  
Asklandagården: 30 av 57 (53%)  
Rödmyran/Rönnen: 26 av 35 (74%)  
Ljungagårdens förskola: 50 av 71 (70%)  
Bredaredsgården: 9 av 18 (50%)

### Analys

Förskolorna har fått mycket höga betyg i enkäter. Föräldrarna tycker att det bedrivs bra verksamhet och att de känner sig trygga med att ha sina barn där. Däremot påpekar föräldrarna ofta att både den inre och den yttre miljön på vissa förskolor inte är bra. Dessutom framförs klagomål på personalbyten som verksamheten inte kan rå för. Det handlar om sjukskrivningar och graviditeter där vikarierna nästan aldrig är behöriga. Ett problem som framkommit tidigare i redovisningen.

## Bedömning av måluppfyllelse – Förskola och hem:

### Asklanda-Bredaredsområdet

- Förskolorna har arbetat väl i linje med strävansmålen inom detta område.
- Föräldrarna är överlag nöjda, förutom vid hög personalomsättning.

### Gula skolan-Borgstenaområdet

#### **Sikgården**

- Enligt utvärderingen uppfyller förskolans personal de förväntningar föräldrarna har på verksamheten samt att de ständigt arbetar med nya idéer och förbättringar.

#### **Torggården**

- Utveckla dialogen mellan förskola och hem bl a genom föräldrarådet.

**Skogsstjärnan**

- Föräldrarnas förväntan uppnås förutom några få som tycker barngrupperna är för stora.

**Blåklinten/Nyckelpigan**

- Enligt utvärderingen uppfyller förskolans personal de förväntningar föräldrarna har på verksamheten i stort.
- Information och utvecklingssamtal fungerar väl.
- Någon/några föräldrar upplever barngruppen är för stor.

**Sparsör-Frufällanområdet****Frufällegården**

- Bra inskolning
- Föräldrarna nöjda med utvecklingssamtalen
- Informationen fungerar bra

**Smörbollen**

- Föräldrarna nöjda med utvecklingssamtalen
- Informationen fungerar bra
- Bra inskolning
- Läroplanen har synliggjorts via information-och fotodokumentation så att föräldrarna fått en bra inblick i verksamheten.

**Kröklingegården**

- Bra utvecklingssamtal – fungerande portfolio och bra individuell utvecklingsplan

**Lilla Safiren**

- Föräldrarna är nöjda med utvecklingssamtal och föräldramöten

## Utvecklingsåtgärder:

**Asklanda-Bredaredsområdet****Asklandagården/Ljungagården**

- Utveckla dialogen mellan förskola och hem bl a genom föräldrarådet

**Bredaredsgården**

- Utveckla månadsbladet
- Ge föräldrarna möjligheter att komma med idéer och förslag.

**Rönnen/Rödmyran**

- Månadsbrev till föräldrarna
- Extraenkät vid årsskiftet

**Gula skolan-Borgstenaområdet****Sikgården**

- Återkommande information till föräldrar om verksamheten.
- Fortsatt kommunikation om förväntningar av verksamheten. Inom personalgruppen och mellan personal och föräldrar.

**Torggården**

- Återkommande information till föräldrarna
- Arbete med att stabilisera personalgruppen

**Skogsstjärnan**

- Uppmärksamma föräldrarna mer på läroplanens målsättning i det pedagogiska arbetet.

<ul style="list-style-type: none"> <li>- Månadsblad införs</li> </ul> <p><b>Blåklinten/Nyckelpigan</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Utveckla föräldrarna samarbete kring Likabehandlingsplanen.</li> <li>- Mer föräldramedverkan genom aktiviteter</li> </ul> <p><b><u>Sparsör-Frufällanområdet</u></b></p> <p><b>Frufällegården</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Informera mer om förskolans mål och arbetssätt</li> <li>- Kommunicera förväntningar och verksamheten med föräldrarna</li> </ul> <p><b>Smörbollen</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Fler föräldrabesök</li> </ul> <p><b>Kröklingegården</b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Införa månadsinformation</li> </ul>
--

Nya mål:

<p><b><u>Asklända-Bredaredsområdet</u></b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Att få fler föräldrar att delta i nästa års enkät.</li> <li>- Att en ännu större andel är nöjda med verksamheten.</li> </ul> <p><b><u>Gula skolan-Borgstenaområdet</u></b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Utveckla en tillitsfull relation mellan förskola – hem</li> <li>- Få föräldrarna mer engagerade i pedagogiskt arbete t ex teman.</li> <li>- Skapa ännu bättre föräldrakontakt.</li> <li>- Konkretisera målen för föräldrarna i det pedagogiska arbetet.</li> </ul> <p><b><u>Sparsör-Frufällanområdet</u></b></p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Utveckla tillitsfull relation mellan personal och föräldrar.</li> <li>- Ge löpande information till föräldrarna</li> </ul>
--

## 2.5 Övergångar

- Läroplanen

På vilka sätt ägnas barn som behöver särskilt stöd särskild uppmärksamhet i samband med övergången till förskoleklass i kommundelen?	<p>Alla förskolor har ett utarbetat arbetssätt vid övergång till förskoleklass.</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>• Överlämningskonferens/nätverksmöte med barnhälsoteamet, föräldrar och personal.</li> <li>• Sekretess mellan verksamheterna löses genom godkännande från berörda föräldrar.</li> </ul>
Vilka rutiner finns för överlämnande av åtgärdsprogram i kommundelen?	Det görs i samband med ovanstående konferens.
Vad (t ex vilka dokument) överlämnas från förskolan till förskoleklass i kommundelen?	Det som överlämnas är portfolio och eventuella åtgärdsprogram.

### 3. Analys

#### 3.1 Analys av möjligheterna att bedriva pedagogisk verksamhet i enlighet med läroplanen och nå de nationella målen, med hänsyn till förutsättningarna punkt 1-2:

##### Asklanda-Bredaredsområdet

Verksamheten i Asklanda-Bredareds förskolor håller en god kvalitet. Detta tack vare personalens höga kompetens och stora engagemang. Man har lyckats skapa trygghet, trivsel och en god lek-och lärmiljö för det stora flertalet barn. Detta har medfört att möjligheterna till utveckling och lärande varit goda, vilket även bekräftas av att det stora flertalet föräldrar är nöjda med sina barns förskola. Det gemensamma arbetet i kommundelen med att ta fram underlag för åtgärdsprogram och IUP (individuell utvecklingsplan) har höjt kvaliteten och likvärdigheten. Det finns dock några områden där måluppfyllelsen behöver ökas. Det gäller barns inflytande. De stora barngrupperna under våren har ej möjliggjort att ge barnen det inflytande över verksamheten och det individuella bemötandet som läroplanen säger.

De avdelningar som haft en hög personalomsättning har periodvis haft svårigheter att skapa en lugn och trygg miljö för barnen, vilket skapat bekymmer hos både personal och föräldrar. Under våren har situationen gradvis stabiliserats, bl a beroende på att flera tjänster blivit tillsatta av behörig personal.

Hela personalen i Bredareds förskolor har samlats vid flera tillfällen under våren, tillsammans med rektor, för att analysera situationen, stötta varandra och starta ett långsiktigt förbättringsarbete.

##### Gula skolan-Borgstenaområdet

##### Sikgården

Förutsättningarna för att bedriva en bra verksamhet beror mycket på att personalen har en hög kompetens och är engagerade i sitt arbete.

Det har inte varit någon personalomsättning vilket också bidrar till den mycket goda kvalitén.

En pooltjänst inom området har underlättat då det gäller vikarier då personen ifråga känner till verksamhet och barn vid ordinarie personals frånvaro.

Närvaron bland barnen har varit hög och det har varit extra ansträngande då gruppen haft flera barn med särskilda behov. Extra personaltimmar har då satts in för att förstärka befintlig personal.

Där har vi också fått god hjälp och handledning av specialpedagogen i området.

Kompetensutveckling har delvis skett på personalens önskemål med bland annat med studiebesök på andra Reggio Emilia förskolor vilket har ökat deras inspiration och glädje.

Den flexibla inomhusmiljön har här spelat stor roll.

Ett extra tillskott ekonomiskt från kommundelen till planeringstid har upplevts mycket positivt.

Kontinuerligt värdegrundsarbete enligt Quadriceps pågår på alla förskolor i området. Det är ett enkelt och tydligt redskap att arbeta utefter och vi har även fått god respons från föräldrarna.

Arbete pågår också att få in likabehandlingsplanen i detta.

Utvecklingsgrupper inom kommundelen där specialpedagog och rektor också ingått har arbetat fram material till språkotek, IUP och åtgärdsprogram. Detta har varit mycket värdefullt för den fortsatta utvecklingen för lärandet.

Vi har många engagerade föräldrar som känner sig delaktiga i barnens verksamhet och är trygga med att lämna barnen på förskolan. Förskolan uppfyller i stort de förväntningar föräldrarna har enligt årets enkät.

Personalen har fått ett högt betyg, Föräldrar och barn känner sig alltid välkomna till förskolan.

### **Blåklinten/Nyckelpigan**

Förutsättningarna för att bedriva en bra verksamhet beror mycket på att personalen har en hög kompetens och att omsorgen om de mindre barnen fungerar tillfredsställande.

En pooltjänst inom området har underlättat då det gäller vikarier då personen i fråga känner till verksamheten och barn vid ordinarie personals frånvaro.

Ett extra ekonomiskt tillskott från kommundelen till planeringstid har upplevts mycket positivt.

Kontinuerligt värdegrundsarbete enligt Quadriceps pågår på alla förskolor i området. Det är ett enkelt och tydligt redskap att arbete utefter och vi har även fått god respons från föräldrarna

Arbete pågår också att få in likabehandlingsplanen i detta .

Utvecklingsgruppen inom kommundelen där specialpedagog och rektor också ingått har arbetat fram ett material till språkotek, IUP och åtgärdsprogram. Detta har varit mycket värdefullt för den fortsatta utvecklingen för lärandet.

Många av föräldrarna är engagerade och känner sig delaktiga i barnens verksamhet. De är trygga med att lämna sina barn på förskolan.

Personalen har fått ett gott betyg och föräldrarna känner sig alltid välkomna.

### **Torggården**

Förutsättningarna för att bedriva en bra verksamhet har varierat under året då flera av personalen varit frånvarande på grund av långtidssjukdom och graviditetsledighet. Detta har bidragit till att kvalitén har varit ojämn under året. Extra vikarier har satts in på grund av ovanstående och det har inte alla föräldrar varit helt nöjda med då det är tryggast för barnen att ha samma personal

En pooltjänst inom området har underlättat då det gäller vikarier då personen ifråga känner till verksamheten och barn vid ordinarie personals frånvaro.

Ett extra ekonomiskt tillskott från kommundelen till planeringstid har upplevts mycket positivt.

Kompetensutveckling genom Lennart Ragnarssons projekt ”Arbetsplatskultur” har gett pedagogerna nya infallsvinklar om hur man på andra sätt kan upptäcka positiv

utveckling hos varje enskilt barn.

Kontinuerligt värdegrundsarbete enligt Quadriceps pågår på alla förskolor i området. Det är ett enkelt och tydligt redskap att arbeta utefter och har även fått god respons från föräldrarna.

Arbete pågår också att få in likabehandlingsplanen i detta.

Utvecklingsgrupper inom kommundelen där specialpedagog och rektor också ingått har arbetat fram material till språkotek, IUP och åtgärdsprogram. Detta har varit mycket värdefullt för den fortsatta utveckling för lärandet.

Många av föräldrarna är engagerade och känner sig delaktiga i barnens verksamhet och de är trygga med att lämna sina barn på förskolan.

Personalen har fått ett gott betyg. Föräldrar och barn känner sig alltid välkomna.

### **Skogsstjärnan**

Förutsättningar för att bedriva en bra verksamhet beror mycket på en hög kompetens hos personalen som är engagerade i sitt arbete. Andelen förskollärare, 78% är också en bidragande orsak till den goda kvalitén.

En pooltjänst inom området har underlättat då det gäller vikariat tillsättning. Denna är väl förtrogen med både verksamhet och barn.

Ett extra ekonomiskt tillskott från kommundelen till planeringstid har upplevts som en klar förbättring även om det i praktiken inte alltid har fungerat fullt ut.

Då förskolan har haft barn med behov av teckenstöd har två arbetslag genomgått utbildning i teckenstöd genom SPKC (Special pedagogisk kompetens centrum i Borås)

Det har upplevts positivt även för övriga barn i gruppen.

För övrigt har kompetensutvecklingen bidragit till att personalen förstått sitt uppdrag på ett tydligare sätt.

Kontinuerligt värdegrundsarbete enligt Quadriceps pågår på alla förskolor i området. Det är ett enkelt och tydligt redskap att arbeta utefter och har även fått god respons från föräldrarna.

Arbete pågår också att få in likabehandlingsplanen i detta.

Utvecklingsgruppen inom kommundelen där specialpedagog och rektor också ingått har arbetat fram material till språkotek, IUP och åtgärdsprogram. Detta har varit mycket värdefullt för den fortsatta utvecklingen för lärandet.

Föräldrarna är trygga med att lämna sina barn på förskolan

Genom god inskolning, föräldraråd och väl besökta föräldramöten finns det ett stort engagemang och delaktighet i barnens vardag.

Personalen har fått ett mycket högt betyg av föräldrarna i utvärderingen som gjorts.

### **Sparsör-Frufällanområde**

#### **Lilla Safiren**

På Lilla Safiren är omsorgsbiten och det pedagogiska arbetet, väl fungerande. Detta trots att barngruppen stundtals är mycket stor. Indelning i mindre grupper och mycket utevistelse, är ett måste. Pedagogerna gör ett helt otroligt arbete. Deras kunskap är också mycket stor. En mycket stabil personalgrupp.

Det har även i år funnits budgeterade medel för att kunna sätta in vikarie, vid planering på dagtid.

Ger stabilitet i verksamheten. Tid för lite reflektion och dokumentation. Mindre kvällsarbete!

Våra föräldrar är överlag väldigt nöjda med verksamheten och ser gärna att den blir permanent. Barnen trivs och utvecklas mycket bra. De tycker också att barnen lär sig mycket och att personalen är kompetent och vet mycket om barnen. Det som de allra flesta föräldrar har kommenterat, är den mycket kompetenta personalen och den stora barngruppen.

Några citat från föräldraenkäten:

”Lilla Safiren hade inte klarat av att ha så många barn, utan den fantastiska personalen, som har en oerhörd energi, glädje och kreativitet”

”Lilla Safiren och dess personal ser varje barn som en individ, inte ett kollektiv, vilket gör att barnen och dess föräldrar känner sig trygga”

”Behåll 5-års verksamheten!!! Den är guld värd för våra barn. De utvecklas otroligt mycket och det blir en extra mjuk övergång till förskoleklassen”

”Vi är missnöjda med den stora barngrupp och liten personaltäthet. Personalen gör ett gott arbete trots tuffa arbetsförhållanden!

### **Kröklingegården**

En enavdelningsförskola med kunnig och kompetent personal, som har väldigt höga ambitioner.

Verksamheten är mycket sårbar vid personalens frånvaro. Planerade aktiviteter får ändras och om det händer ofta, blir frustrationen stor, hos både personal och föräldrar.

Föräldrarna är enligt enkät, nöjda med verksamheten. Några tycker att de stora barnen får för lite uppmärksamhet och att man kanske skulle hitta på lite fler aktiviteter utanför förskolan.

Det finns en medvetenhet bland personalen att verksamheten fungerar bättre när man delar barnen i mindre grupper. Detta är något man verkligen försökt göra, men av olika anledningar, blir det inte riktigt som man tänkt.

Personalen och jag har inte lyckats lösa planeringstiden på ett tillfredställande sätt, trots budgeterade medel. Man får ofta skjuta på planeringen som ska ske dagtid. En av orsakerna till detta är att man har ny vikarie, eller en mindre bra vikarie.

Omsorgsbiten fungerar mycket bra, föräldrakontakten är god och man har bra och givande utvecklingssamtal.

### **Smörbollen**

Måluppfyllelsen är god. Vi är fortsatt mycket bra på omsorgsbiten. Enligt enkät är våra föräldrar väldigt nöjda med verksamheten. Barnen trivs och utvecklas. De

tycker också att barnen lär sig mycket och att personalen är mycket duktig och kompetent.

Föräldrar och personal är däremot väldigt kritiska till de dåliga lokalerna och den trista utemiljön.

Att inte alltid kunna rekrytera duktiga vikarier är något som fortfarande är ett stort problem. Det sliter hårt på den ordinarie personalen

Vi har under året återigen haft budgeterade medel till att kunna sätta in planeringsavlösare. Det underlättar oerhört mycket för verksamheten. Frufällegården har under året haft mycket vikarier. I vissa fall har det varit vikarie för vikarien. Fem personal, har eller har haft föräldraledigt. På avdelning Snäckan har bara en personal varit ordinarie

Föräldrarna är missnöjda med att vi har fått bytt personal för ofta och att barngrupperna är för stora.

Personalen tycker att det är väldigt besvärligt att ha för många olika vikarier.

Jag har full förståelse för att ingen har tyckt att situationen har varit bra, men det är fortfarande väldigt svårt att rekrytera personal med rätt kompetens.

Samarbetet över avdelningarna, har inte fungerat tillfredställande. En förklaring till detta kan vara att personalen inte hunnit lära känna varandra.

Många föräldrar är ändå nöjda med den omsorg som deras barn har fått. De tycker även att det under året har förekommit bra teman t.ex skogen, djur och natur, Nallen, utflykter m.m.

Vi lyckades, med hjälp av de budgeterade pengarna och att det fanns personal som kunde ta extratid, lägga ut planeringstid på dagtid.

Måluppfyllelsen totalt är god och året som kommer kan bara bli ännu bättre, nu när flera av de föräldralediga kommer att vara på plats från och med i höst

### 3.2 Uppföljning av utvecklingsåtgärder från förra läsåret 06/07

Övergripande åtgärder som beslutats på kommunalsnivå.

Dessa åtgärder var beslutade	Uppföljning
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Vi skulle ta fram gemensamma "mallar" för åtgärdsprogram och IUP.</li> <li>• Utveckla Barnkonferensen enligt reviderad handlingsplan.</li> <li>• Likabehandlingsplanen</li> </ul>	<p>Genomfört – skall utvärderas i november 2008.</p> <p>Genomfört</p> <p>Genomfört men inte i tillräcklig omfattning</p>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Färdigställa "Språkoteket"</li> </ul>	<p>Finns på biblioteket och används av personal och föräldrar.</p>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Säkerhetscertifiering av förskolorna</li> </ul>	<p>Genomfört våren 2008</p>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Med "Läroplan på fickan"</li> </ul>	<p>Heldag genomförd med uppföljning på varje</p>

	förskola
• Hälsa och livsstil	Arbetet har pågått hela läsåret utifrån Hälsopolicyn
• SBA (systematiskt brandskyddsarbete)	Alla har fått ett utbildningstillfälle

### 3.3 Åtgärder för förbättring för lå 08/09

Åtgärderna avser kommundelen som helhet

<b>Normer och värden samt uppföljning av likabehandlingsplanen</b>
• Arbetet med Likabehandlingsplanen kommer att intensifieras ytterligare.
<b>Utveckling och lärande</b>
Två områden skall prioriteras: <ul style="list-style-type: none"> <li>• TRAS (tidig registrering av språket)</li> <li>• Matematikplattformens införande</li> </ul>
<b>Barns inflytande</b>
• Utveckla barnråden
<b>Förskola och hem</b>
<ul style="list-style-type: none"> <li>• Målet är att få fler att svara på de gemensamma enkäterna.</li> <li>• Kontinuerlig skriftlig information till föräldrarna.</li> </ul>
<b>Övergångar</b>
• Möte mellan personal från förskolan och förskoleklassen skall ske höst och vår vid minst två tillfällen.

## 4. Gemensamma områden

- A. Insatser för barn i behov av stöd
- B. Barn med utländsk bakgrund
- C. Arbetet med hälso- och livsstilsfrågor

### A. Insatser för barn i behov av stöd

Förskoleområde	Antal barn med åtgärdsprogram
Skogsstjärnan	3
Torggården	1
Sikgården	0
Blåklinten	1
Smörbollen	0
Lilla Safiren	0
Kröklingegården	0
Frufällegården	0
Asklanda-Bredared	5

#### Analys över läget i kommundelen samt bedömning av måluppfyllelse

Fristad har bra förutsättningar att bedriva Barnhälsa. På varje förskola har vi Barnkonferens där rektor, förskolans specialpedagog, kurator, BVC-sköterska samt psykolog och IFO vid behov.  
Möjligheterna till tidig upptäckt för barn i behov av särskilt stöd är stor.  
Svårigheten att hjälpa det enskilda barnet upplevs ofta som ett dilemma mellan mål och medel. Ibland krockar även olika barns behov.

#### Åtgärder för förbättring

- Förfina organisationen på Barnkonferensen
- Få tag på de vakanser som för närvarande finns – psykolog samt specialpedagog med inriktning mot tal-och kommunikation.
- Se över hur resurserna fördelas

### B. Barn med utländsk bakgrund

**Definition: Barn som är födda utomlands eller vars båda föräldrar är födda utomlands.**

Antalet barn med utländsk bakgrund. Mätdatum 15 mars	Förskola	Totalt antal barn	Antal barn med utländsk bakgrund
	Skogsstjärnan	54	1
Torggården	30	0	
Sikgården	19	1	
Blåklinten	42	1	
Smörbollen	41	0	
Lilla Safiren	37	2	
Kröklingegården	19	0	
Frufällegården	54	4	


Vilka modersmål förutom svenska talas på respektive förskola och av hur många?

Språk	Antal
Syriska (Skogsstjärnan)	1
Kurdiska (Sikgården)	1
Ungerska (Blåklinten)	1
Bosniska (Lilla Safiren)	1
Serbokroatiska (Lilla Safiren)	1
Persiska (Frufällegården)	2
Grekiska (Frufällegården)	1
Libanesiska (Frufällegården)	1

Inga språkstödjare finns		

Ges information på modersmålet till vårdnadshavare?		
Modersmål	Ja	Nej
		Skogsstjärnan
		Sikgården
		Blåklinten/Nyckelpigan
		Lilla Safiren


Analys över läget i kommundelen samt bedömning av måluppfyllelse

De barn vi har får ingen eller mycket liten hjälp i sitt modersmål. Det beror på svårigheten att få till en bra organisation kring detta. Detta är nästan en vit fläck i Fristad inom förskolan.

Åtgärder för förbättring

- Skaffa oss en beredskap inför framtiden då vi ser att vi undan för undan får fler familjer med ytterligare ett modersmål.
- Ta kontakt med andra kommundelar, i motsvarande situation, för att lära av varandra.

## C. Arbetet med hälso- och livsstilsfrågor

### Analys över läget i kommundelen och bedömning av måluppfyllelse

Sedan två år tillbaka har Fristad en hälsopolicy som antagits av kommunalnämnden. I den framgår det att vi inom förskolan skall ta bort glass, godis, bullar snacks, söta drickor m m. Vi skall också se över rörelsevanor hos våra barn.

Måluppfyllelsen är god. Det finns dock fortfarande en hel del att arbeta med inom detta område. Det visade sig på en enkät som gjordes i våras.

### Åtgärder för förbättring

- Varje förskola skall bilda en hälsogrupp
- Varje förskola skall striktare följa hälsopolicyn